

ปฏิบัติการด่วน

กลุ่มนักกิจกรรมอาชญาผู้ตั้งข้อหาจากเผยแพร่รายงานการทรมาน

คาดว่าเร็ว ๆ นี้พนักงานอัยการจะมีคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชนสามคนในข้อหาการหมิ่นประมาททางอาญาและการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์เนื่องจากการจัดทำข้อมูลเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับการทรมานในประเทศไทย ข้อหาดังกล่าวมีโทษจำคุกสูงสุดถึงเจ็ดปี รวมทั้งอาจมีค่าปรับถึง 300,000 บาท ทางนักปกป้องสิทธิทั้งสามจะต้องเข้ารายงานตัวที่สถานีตำรวจภูธรเมืองปัตตานีในวันที่ 21 กุมภาพันธ์

คาดว่าพนักงานอัยการจะมีคำสั่งว่าจะดำเนินคดีหรือไม่ต่อนักกิจกรรมโดยประกอบด้วยนายสมชาย หอมลออ น.ส.พรเพ็ญ คงขจรเกียรติ และน.ส.อัญชญา หิมมิหะนะ ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำการหมิ่นประมาททางอาญา และกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ จากการจัดทำข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นรายงานว่าด้วยการทรมานที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่กองทัพบกและสำนักงานตำรวจแห่งชาติในจังหวัดชายแดนใต้ของไทยเจ้าพนักงานสอบสวนที่สถานีตำรวจภูธรเมืองปัตตานีได้เรียกตัวนักกิจกรรมมาพบที่สถานีตำรวจในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2560 และปฏิเสธคำขอที่จะให้ขยายเวลาสอบสวนปากคำของพยานเพิ่มเติมตามที่มีการเสนอโดยผู้ต้องหา มีรายงานข่าวว่าเจ้าพนักงานตำรวจได้สรุปสำนวนการสอบสวนแล้ว และคาดว่าจะนำตัวผู้ต้องหาทั้งหมดไปที่สำนักงานอัยการและเสนอให้มีการสั่งฟ้อง

นายสมชาย หอมลออ น.ส.พรเพ็ญ คงขจรเกียรติ และน.ส.อัญชญา หิมมิหะนะ เป็นสมาชิกของมูลนิธิผสานวัฒนธรรมและกลุ่มด้วยใจ เมื่อเดือนมกราคม 2559 พวกเขาได้ตีพิมพ์เผยแพร่รายงานข้อมูล 54 กรณีที่กล่าวหาว่ามีการทรมานโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติและกองทัพบก และได้เสนอรายงานให้กับทางกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า (กอ.รมน.ภาค 4 สน.) ซึ่งเป็นหน่วยงานทหารที่รับผิดชอบความมั่นคงในจังหวัดชายแดนใต้ของไทยต่อมา มีการเผยแพร่รายงานทางอินเทอร์เน็ตในเดือนกุมภาพันธ์ 2559 และในวันที่ 17 พฤษภาคม 2559 เจ้าหน้าที่จากกอ.รมน.ภาค 4 ส่วนหน้าได้แจ้งความในข้อหาหมิ่นประมาททางอาญาและละเมิดพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 โดยระบุถึงเหตุผลที่ต้องแจ้งความดำเนินคดีว่า การกล่าวหาเช่นนั้นเป็นการทำลายชื่อเสียงของกองทัพบก และที่ผ่านมานักกิจกรรมเหล่านี้ไม่ให้ความร่วมมือกับทางการเมื่อมีการขอข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับกรณีที่เกี่ยวข้องในรายงาน

มูลนิธิผสานวัฒนธรรมและกลุ่มด้วยใจเป็นองค์กรพัฒนาเอกชนซึ่งดำเนินงานในจังหวัดชายแดนใต้ของไทย อันเป็นพื้นที่ที่ทหารได้ทรมานผู้ต้องสงสัยอย่างเป็นระบบซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในปฏิบัติการต่อต้านการก่อความไม่สงบในพื้นที่ โดยมีรายงานว่าเจ้าหน้าที่ความมั่นคงทำการทรมานต่อผู้ที่ถูกควบคุมตัวโดยไม่มีการแจ้งข้อหาหรือไม่มีการพิจารณาคดี โดยใช้อำนาจตามกฎหมายในสถานการณ์ฉุกเฉิน

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลขอเรียกร้องทางการไทยดังนี้

- ไม่สั่งฟ้องนายสมชาย หอมลออ น.ส.พรเพ็ญ คงขจรเกียรติ และน.ส.อัญชญา หิมมิหะนะ;
- ถอนฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาและกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ต่อนายสมชาย หอมลออ น.ส.พรเพ็ญ คงขจรเกียรติ และน.ส.อัญชญา หิมมิหะนะ;
- แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาโดยให้ยกเลิกโทษอาญาต่อความผิดฐานหมิ่นประมาท

กรุณาส่งจดหมายก่อนวันที่ 30 มีนาคม 2560 ไปยัง

ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 9

พล.ต.ท.สาคร ทองมุณี

กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 9

ถนนแหล่งพระราม

ตำบลบ่อทราย อำเภอเมือง สงขลา

สงขลา 90000 ประเทศไทย

โทรศัพท์: +66 7431 2005, +66 7431 2819

อัยการจังหวัดปัตตานี

นายสุนทร แสงคุณะคุปต์

สำนักงานอัยการจังหวัดปัตตานี ถนนหนองจิก

ตำบลสะบารัง อำเภอเมือง ปัตตานี 94000 ประเทศไทย

โทรศัพท์: +66 7333 2042

อีเมล: ptani@ago.go.th

และส่งสำเนาจดหมายไปที่

พลโทปิยวัฒน์ นาควานิช

ผู้อำนวยการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

ค่ายสิรินธร อำเภอยะรัง

ปัตตานี ประเทศไทย 94160

โทรศัพท์: +66 73262583

อีเมล: isoc4hr@gmail.com

ข้อมูลเพิ่มเติม

ทันทีที่หลังการเผยแพร่รายงาน “การทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายในจังหวัดชายแดนใต้ระหว่างปี 2557-2558” เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2559 ทางโฆษกกองทัพบกกล่าวหาว่าทางผู้จัดพิมพ์ซึ่งประกอบด้วยเครือข่ายสิทธิมนุษยชน ปัตตานี กลุ่มด้วยใจ และมูลนิธิผสานวัฒนธรรม ได้ตกแต่งข้อมูลรายงานการทรมานเพื่อขอรูทจากต่างชาติ โฆษกยังได้ตั้งคำถามต่อความชอบธรรมของการสอบสวนการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ และชี้ว่าอาจเป็นการกระทำที่เข้าข่ายการหมิ่นประมาท

นายสมชาย หอมลออเป็นที่ปรึกษาอาวุโสและอดีตประธานมูลนิธิผสานวัฒนธรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดทำข้อมูลการปฏิบัติมิชอบในการบริหารงานยุติธรรม และแสวงหาการเยียวยาทางกฎหมาย **น.ส.พรเพ็ญ คงขจรเกียรติ**เป็นผู้อำนวยการมูลนิธิผสานวัฒนธรรมและยังเป็นประธานกรรมการของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย **น.ส.อัญชนา หีมมิหน๊ะ**เคยเป็นนักธุรกิจ ปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการกลุ่มด้วยใจ โดยเธอได้ก่อตั้งกลุ่มขึ้นมาเพื่อให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายกับครอบครัวของผู้ต้องสงสัยในคดีความมั่นคงในจังหวัดชายแดนใต้ของไทย

นับเป็นครั้งที่สองที่กองทัพบกได้แจ้งความร้องทุกข์กล่าวหาในคดีหมิ่นประมาท ทางอาญาต่อนายสมชาย หอมลออและน.ส.พรเพ็ญ คงขจรเกียรติ อันเป็นผลจากการทำงานด้านการทรมานของพวกเขา นายสมชายและน.ส.พรเพ็ญเคยได้รับหมายเรียกให้พบพนักงานสอบสวนเมื่อเดือนสิงหาคม 2557 หลังจากกองทัพบกกล่าวหาพวกเขาว่ากระทำการทำลายชื่อเสียงของกองทัพบก เนื่องจากมีการเผยแพร่จดหมายเปิดผนึกเมื่อปลายเดือนเมษายน 2557 เรียกร้องให้ทางการสอบสวนทางอาญาตามข้อกล่าวหาว่ามีการทรมาน ต่อมาพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องคดีเมื่อเดือนกันยายน 2558

นักกิจกรรมทั้งสามคนมีกำหนดต้องเข้ารายงานตัวที่สถานีตำรวจภูธรเมืองปัตตานีทางภาคใต้ของไทยสองครั้งด้วยกันตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2559 เพื่อให้ปากคำเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อหาหมิ่นประมาทต่อตน โดยจะมีการเข้ารายงานตัวอีกครั้งในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2560

นักปกป้องสิทธิมนุษยชนจำนวนมากขึ้นในไทยกำลังถูกดำเนินคดีข้อหาหมิ่นประมาททางอาญา โดยเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมที่ชอบธรรมเพื่อปกป้องสิทธิมนุษยชน และแสวงหาการเยียวยาให้กับผู้เสียหาย ทางกรมักบอปิดอย่างรวดเร็วเมื่อมีข้อร้องเรียนและรายงานว่ามีการทรมาน โดยมักอ้างว่าเป็นข้อมูลที่มุ่งโจมตีทางการเมืองเพื่อให้เสียภาพลักษณ์ หรือเพื่อประโยชน์ของใครคนใดคนหนึ่งในเดือนกันยายน 2559 แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลต้องยกเลิกงานแถลงข่าวที่จัดเตรียมไว้เพื่อเปิดตัวรายงานการทรมาน หลังจากทางการไทยข่มขู่จะจับกุมวิทยากรในงานหากเดินหน้าจัดงานต่อไป

การใช้ข้อหาหมิ่นประมาททางอาญา เป็นการละเมิดพันธกรณีทางกฎหมายของไทยที่จะต้องคุ้มครองสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออกตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights-ICCPR) ซึ่งไทยเป็นรัฐภาคี คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติกระตุ้นให้รัฐต่างๆ พิจารณายกเลิกโทษอาญาต่อคดีหมิ่นประมาท และเน้นว่าการจัดทำกฎหมายหมิ่นประมาทต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง เพื่อประกันให้รัฐสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศของตนได้ และไม่ส่งผลในเชิงปฏิบัติที่จะคุกคามเสรีภาพในการแสดงออก รัฐควรยอมรับว่าการวิพากษ์วิจารณ์เพื่อประโยชน์สาธารณะ อาจใช้เป็นข้อต่อสู้ในทางกฎหมายได้ และรัฐควรดูแลเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้ใช้บทลงโทษที่รุนแรงเกินควร